

**ՆԱՆՈՒՆ ՆԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՆԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՆՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ Ը**

**2012 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՅԻՍԻ 30-ԻՆ ԱՇԳԱՔԱՏՈՒՄ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ՝ «ԱՆԿԱԽ
ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԱՄԱԳՈՐԾԱԿՅՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍՆԱԿԻՅ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ-
ՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱԲԵՆԵՐԳԵՏԻԿ ՆԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ԶՈՒԳԱՆԵՌ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ
ԱՊԱՆՈՎՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» 1998 ԹՎԱԿԱՆԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 25-Ի ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒՄ
ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ /ԿԻՅ
ՆԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅԱՄԲ/ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՆԱՅԱՍ-
ՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՆՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՆԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒ-
ԹՅԱՆ ՆԱԲՅՆ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ**

Քաղ. Երևան

26 մարտի 2013թ.

Նայասրանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը՝ կազմով.
Վ. Նովհաննիսյանի (նախագահող), Կ. Բալայանի, Ֆ. Թոխյանի, Մ. Թոփուզյանի
(զեկուցող), Ա. Խաչատրյանի, Ն. Նազարյանի, Ա. Պետրոսյանի, Վ. Պողոսյանի,

մասնակցությամբ՝ Նանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկա-
յացուցիչ՝ Նայասրանի Նանրապետության էներգետիկայի եւ բնական պաշարների
նախարար Ա. Մովսիսյանի,

համաձայն Նայասրանի Նանրապետության Սահմանադրության 100-րդ հոդ-
վածի 2-րդ կետի, 101-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի, «Սահմանադրական
դատարանի մասին» Նայասրանի Նանրապետության օրենքի 25, 38 եւ 72-րդ հոդվա-
ծների,

դռնբաց դատական նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «2012 թվականի
մայիսի 30-ին Աշգաբաբում ստորագրված՝ «Անկախ պետությունների համագործակ-
ցության մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի զուգահեռ

աշխատանքների ապահովման մասին» 1998 թվականի նոյեմբերի 25-ի պայմանագրում փոփոխություններ կատարելու մասին արձանագրության մեջ /կից հայտարարությամբ/ ամրագրված պարտավորությունների՝ Նայասպանի Նանրապետության Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Գործի քննության առիթ է հանդիսացել Նանրապետության Նախագահի՝ 22.02.2013թ. ՆՏ սահմանադրական դատարանում մուտքագրված դիմումը:

Ուսումնասիրելով սույն գործով գեկուցողի գրավոր հաղորդումը, Նանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը, հետազոտելով քննության առարկա արձանագրությունը եւ գործում առկա մյուս փաստաթղթերը, Նայասպանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց .**

1. «Անկախ պետությունների համագործակցության մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի զուգահեռ աշխատանքների ապահովման մասին» 1998 թվականի նոյեմբերի 25-ի պայմանագրում փոփոխություններ կատարելու մասին արձանագրությունը /կից հայտարարությամբ/ (այսուհետ՝ Արձանագրություն) ստորագրվել է Աշգաբաթում 2012թ. մայիսի 30-ին՝ ՆՏ վարչապետ Տ. Սարգսյանի կողմից:

Նարկ է նկատել, որ «Անկախ պետությունների համագործակցության մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի զուգահեռ աշխատանքի ապահովման մասին» պայմանագիրը (այսուհետ՝ Պայմանագիր) ստորագրվել է 1998թ. նոյեմբերի 25-ին՝ Մոսկվայում, եւ վավերացվել է ՆՏ Ազգային ժողովի կողմից 2002թ. նոյեմբերի 20-ի թիվ Ն-311-2 որոշմամբ /ՆՏ սահմանադրական դատարանի 2000թ. հուլիսի 11-ի ՍԴՈ-243 որոշում/: Պայմանագիրը Նայասպանի Նանրապետության համար ուժի մեջ է մտել 2002թ. դեկտեմբերի 19-ից:

Նշված Պայմանագրի հիմնական նպատակն է ԱՊՆ մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի զուգահեռ աշխատանքի փոխափոխական, փոխնույնական եւ փոխնույնական առավելությունների օգտագործման միջոցով բարձրացնել մասնակից երկրների էներգետիկ անվտանգությունը, փոփոխությունը եւ բնակչությանը էլեկտրաէներգիայով ապահովելու հուսալիությունն ու արդյունավետությունը:

2. Քննության ենթակա Արձանագրությամբ մի շարք փոփոխություններ /լրացումներ/ են կատարվում Պայմանագրում, նպատակ հետապնդելով հստակեցնելու վերջինիս առանձին դրույթներ:

Արձանագրությամբ նախատեսվում են փոփոխություններ /լրացումներ/ կատարել Կողմերի միջև էլեկտրաէներգիայի պլանային եւ արտապլանային փոխհոսքերի, մատակարարվող էլեկտրաէներգիայի քանակների, վթարների եւ վթարային իրավիճակների սահմանումների, ինչպես նաեւ Կողմերի էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի գույքահեռ աշխատանքի կազմակերպման իրավական, տեխնոլոգիական եւ փնտեսական սկզբունքների վերաբերյալ:

Խնդրո առարկա Արձանագրությունը բաղկացած է 2 հոդվածներից, համաձայն որոնց առաջարկվում է փոփոխություններ /լրացումներ/ կատարել մատնանշված Պայմանագրի 1-ին, 3-րդ, 4-րդ, 7-րդ, 20-րդ եւ 21-րդ հոդվածներում:

Ըստ Արձանագրության 1-ին հոդվածի՝ նախատեսվում է մի շարք փոփոխություններ կատարել Պայմանագրի 1-ին հոդվածում, մասնավորապես, փոխվում են Պայմանագրում օգտագործվող մի շարք հասկացությունների /էլեկտրական էներգիայի հոսքեր, էլեկտրական էներգիայի արտապլանային /տեխնոլոգիական/ հոսքեր, վթար, վթարային իրավիճակ եւ այլն/ նոր սահմանումները: Գործնականում էական փոփոխության է ենթարկվում Պայմանագրի 3-րդ հոդվածը, որն առավել հստակեցնում է մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի գույքահեռ աշխատանքի հիմնական, այդ թվում՝ կազմակերպարարական, տեխնոլոգիական եւ փնտեսական սկզբունքները, որոնք կարելի էր առաջին նշանակություն ունեն Կողմերի հարաբերություններում:

Պայմանագրի՝ նոր խմբագրությամբ 4-րդ հոդվածը Կողմերին պարտավորեցնում է մասնակից պետությունների էներգահամակարգերի գույքահեռ աշխատանքի ապահովման պայմանների /սկզբունքների/ իրականացման մեխանիզմը եւ կարգը նախատեսել երկկողմ եւ/կամ բազմակողմ միջազգային պայմանագրերին համապատասխան:

Արձանագրությամբ նախատեսված հաջորդ փոփոխությունը վերաբերում է Պայմանագրի 7-րդ հոդվածին, համաձայն որի՝ Կողմերը մշակում են Պայմանագրի մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկայի փոխհաշվարկների սկզբունքները, ապահովում են դրանց իրականացումը եւ այլն:

Պայմանագրի 20-րդ եւ 21-րդ հոդվածներում առաջարկվող փոփոխությունները, հիմնականում, նվիրված են Պայմանագրի ընթացակարգային բնույթ կրող

հարցերի շրջանակին, այն է՝ Պայմանագրին միանալուն, դրանում փոփոխություններ կատարելուն եւ այլն:

Արձանագրության 2-րդ հոդվածը սահմանում է, որ սույն Արձանագրությունն ուժի մեջ է մտնում ստորագրող Կողմերի՝ դրա ուժի մեջ մտնելու համար անհրաժեշտ ներպետական ընթացակարգերի կատարման մասին 3-րդ ծանուցումն ավանդապահի ստանալու օրվանից 30 օր հետո:

3. Ի լրումն Պայմանագրի՝ Արձանագրությանը համապատասխան՝ Նայաստանի Նանրապետությունն ստանձնում է, մասնավորապես, հետեւյալ լրացուցիչ պարտավորությունները.

- որոշել լիազորված ՆԵԼԵԿՊՐԱԷՆԵՐԳԵՎԻԿ կազմակերպություններին, որոնք մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի զուգահեռ աշխատանքի ապահովման համար իրականացնում են համապատասխան գործունեություն, եւ այդ մասին սահմանված կարգով ծանուցել Պայմանագրի մասնակից մյուս Կողմերին,

- կնքել Կողմերի լիազորված էլեկտրաէներգետիկ կազմակերպությունների հետ համապատասխան պայմանագրեր՝ էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի զուգահեռ աշխատանքի ապահովման վերաբերյալ,

- իրականացնել մշտադիտարկում՝ մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի զուգահեռ աշխատանքի ապահովմանը վերաբերող այլ փաստաթղթերի պայմանների կատարման նկատմամբ,

- ստեղծել, անհրաժեշտության դեպքում, համարեղ մարմիններ էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի զուգահեռ աշխատանքի համակարգման համար,

- համաձայնեցված տեղաբաշխել եւ փոխադարձության սկզբունքով տրամադրել հզորության ռեզերվները,

- իրականացնել համակարգված, օպերատիվ հակավթարային կառավարում,

- կիրառել համաձայնեցված սկզբունքներ հակավթարային ավտոմատ համակարգերի գործունեության համար, որոնք ազդեցություն ունեն Կողմերի էներգետիկ համակարգերի վրա,

- փոխանակել համաձայնեցված ծավալներով տեխնոլոգիական բնույթի տեղեկատվություն,

- կատարել աշխատանքի հուսալիության եւ անվտանգության փոխհամաձայնեցված պահանջները,

- չվնասել Պայմանագրի մյուս մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկ համակարգերին,

- կիրառել էլեկտրական էներգիայի ժամային, կոմերցիոն հաշվառում էլեկտրահաղորդման միջպետական հոսքագծերի վրա՝ Կողմերի լիազորված կազմակերպությունների միջև համաձայնեցված կանոնների հիման վրա,

- կիրառել համաձայնեցված հաշվարկային մեխանիզմներ էլեկտրաէներգիայի հաշվենացորդային հոսքերի բաժանման եւ մաքսային ձեւակերպման ժամանակ,

- ապահովել առկա փոխնիկական հնարավորություններով մասնակից պետությունների փարաձքներով էլեկտրական էներգիայի եւ հզորության անարգել փարանցումը,

- կնքել էներգահամակարգերի գույզահեռ աշխատանքի ապահովման պայմանների /սկզբունքների/ իրականացման մեխանիզմը եւ կարգը սահմանող երկկողմ եւ/կամ բազմակողմ միջազգային պայմանագրեր,

- մշակել Պայմանագրի մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկայի փոխհաշվարկների սկզբունքները, ապահովել դրանց իրականացումը՝ համաձայն կնքված միջազգային պայմանագրերի:

4. ՆՏ սահմանադրական դարարանն արձանագրում է, որ Պայմանագիրը եւ Արձանագրությունը կոչված են բարձրացնելու մասնակից պետությունների էներգետիկ անվտանգությունը, փոփոխությանը եւ բնակչությանը էլեկտրաէներգիայով ապահովելու հուսալիությունը եւ արդյունավետությունը՝ հաշվի առնելով էլեկտրաէներգետիկայի բնագավառում Կողմերի իրավահավասարության, փոխշահավետության, էներգետիկ օբյեկտների ու ռեսուրսների նկատմամբ ինքնիշխան իրավունքների պահպանման անհրաժեշտությունը, ինչպես նաեւ էլեկտրաէներգետիկայի առանցքային նշանակությունը փոփոխության զարգացման, բնակչության կենսամակարդակի եւ սոցիալական ապահովության մակարդակի բարձրացման գործում:

Այսպիսով, սույն Արձանագրության դրույթները համահունչ են ՆՏ Սահմանադրության 9-րդ հոդվածում ամրագրված սկզբունքներին, մասնավորապես, միտված են էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում ԱՊՆ մասնակից պետությունների հետ փոխշահավետ հարաբերություններ հաստատելուն՝ օգտագործելով այդ համակարգերի գույզահեռ աշխատանքի ընձեռած առավելությունները:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից եւ ղեկավարվելով Նայասարանի Նանրապետության Սահմանադրության 100-րդ հոդվածի 2-րդ կետով, 102-րդ

հողվածի առաջին եւ չորրորդ մասերով, «Սահմանադրական դատարանի մասին» Նայասարանի Նանրապետության օրենքի 63 եւ 64-րդ հոդվածներով, Նայասարանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց .**

1. 2012 թվականի մայիսի 30-ին Աշգաբաբում ստորագրված՝ «Անկախ պետությունների համագործակցության մասնակից պետությունների էլեկտրաէներգետիկ համակարգերի գույքահեռ աշխատանքների ապահովման մասին» 1998 թվականի նոյեմբերի 25-ի պայմանագրում փոփոխություններ կատարելու մասին արձանագրության մեջ /կից հայտարարությամբ/ ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Նայասարանի Նանրապետության Սահմանադրությանը:

2. Նայասարանի Նանրապետության Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի երկրորդ մասի համաձայն սույն որոշումը վերջնական է եւ ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՎՈՂ

Վ. ՆՈՎՆԱՆՆԻՍՅԱՆ

26 մարտի 2013 թվականի
ՍԴՈ-1078